

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2010 m. gegužės 27 d. Nr. FA-P-10-7-38
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 1-ojo audito departamento
direktorės Vitos Jurkevičienės
2009-06-17 pavedimą Nr. P-10-7

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Gražina Blaškevičienė (grupės vadovė)
Rasa Garnevičienė

Auditas pradėtas 2009-06-22
Auditas baigtas 2010-05-27

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Dėl buhalterinės apskaitos, finansinių ataskaitų ir valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo	6
2. Kiti pastebėjimai	6
2.1. Dėl projekto Nr. VP1-1.1-SADM-05-V-01-001 „Teigiamas Lietuvos ir Lietuvos ekonominių migrantų įvaizdžio formavimas“	6
2.2. Dėl programos 1.2 „Užimtumo didinimas“ priemonės „Socialinio dialogo Lietuvoje stiprinimo 2007–2011 m. programa“	8
3. Vidaus kontrolės vertinimas	12
Priedai	13

IŽANGA

Valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybės kontrolės 2009 metų valstybinio audito programą ir vykdant Valstybės kontrolės 1-ojo audito departamento direktorės Vitos Jurkevičienės 2009-06-17 pavedimą Nr. P-10-7. Auditą atliko vyriausioji valstybinė auditorė Gražina Blaškevičienė (grupės vadovė) ir vyresnioji valstybinė auditorė Rasa Garnevičienė, dalyvaujant direktoriaus pavaduotojai Laimai Šipkauskienei, vyriausiajai specialistei (teisininkei) Vilmai Maslauskienei, vyriausiajam specialistui (teisininkui) Gediminui Kibildai.

Audito tikslas – įvertinti:

- valstybės biudžeto asignavimų 2010 metams planavimą teisėtumo požiūriu;
- audituojamo subjekto 2009 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- valstybės lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ekonomiškumo ir viešojo intereso gynimo požiūriais.

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, adresas: A. Vivulskio g. 11, 03610 Vilnius, identifikavimo kodas – 188603515.

Audituojamu laikotarpiu ministerijai vadovavo socialinės apsaugos ir darbo ministras Rimantas Jonas Dagys (iki 2009 m. liepos 21 d.) ir Donatas Jankauskas (nuo 2009 m. liepos 22 d.). Vyriausiosios buhalterės funkcijas vykdė Apskaitos ir atskaitomybės departamento direktorė Marija Romanovska.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie ministerijos 2009 metų finansines ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu vertintos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2009 m. finansinės ir kitos ataskaitos: Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balansas (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2), Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 3), Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 4), Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2010 m. sausio 1 d. ataskaita (forma Nr. 5), Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 6), Finansinio turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 7), Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2009 m. ataskaita (forma Nr. 8), Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-1), Valstybinių pensijų, pašalpų bei kitų išmokų plano įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-8), Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicinius projektus 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-11), Vidaus reikalų, teisėsaugos, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų išlaidų straipsnio „Darbdavių socialinė parama“ įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. BFP-25).

Audituojamu laikotarpiu Socialinės apsaugos ir darbo ministerija vykdė 16 programų. Joms vykdyti 2009 m. patvirtinta¹ 2 645 453,0 tūkst. Lt, iš jų 2 643 960,0 tūkst. Lt asignavimų išlaidoms, įskaitant 20 636,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 1 493,0 tūkst. Lt asignavimų turtui įsigyti. Ministerijai 2009 metams patvirtintas asignavimų planas (įskaitant patikslinimus) – 2 759 665,20 tūkst. Lt, iš jų 114 212,2 tūkst. Lt viršplaninės Europos Sąjungos paramos ir bendrojo finansavimo lėšos. Ministerija 2009 metais gavo 2 495 105,40 tūkst. Lt asignavimų, kasinės išlaidos sudarė 2 495 105,40 tūkst. Lt, faktinės išlaidos – 2 440 642,20 tūkst. Lt.

Audituojamu laikotarpiu buvo vienuolika ministerijai pavaldžių įstaigų.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus².

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. sausio 21 d. nutarimas Nr. 32 „Dėl 2009 metų Lietuvos Respublikos Valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas“ (su vėlesniais pakeitimais).

² Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Auditui taikytas kiekybinio reikšmingumo lygis – 1 proc. (24 951,0 tūkst. Lt) visų kasinių išlaidų, tai didžiausia priimtina klaidų suma, pagal kurią vertinama, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Audito metu, siekiant gauti įrodymų, reikalingų audito tikslams pasiekti, atlikta:

- rizikos analizė audito planavimo etape, kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse;
- tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kt. dokumentų peržiūra;
- ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros).

Atliktos svarbiausių audito sričių (ilgalaikio turto, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, kitų paslaugų, pinigų, gautinų ir mokėtinų sumų, pajamų, išlaidų ir finansavimo) savarankiškos audito procedūros. Joms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Audito įrodymai gauti taikant skaičiavimo, patikrinimo, paklausimo, analitinės, stebėjimo ir kitas procedūras.

Valstybės kontrolės 2009 m. valstybinio audito programoje buvo nustatytos šios sisteminių tyrimų sritys:

- specialiųjų programų pajamos;
- darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidoms naudojamos lėšos, išskyrus išlaidas 2.1 ir 2.7 ekonominės klasifikacijos koduose;
- viešojo sektoriaus išlaidų optimizavimas;
- išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimas.

Šiose sisteminių tyrimų srityse buvo atliktos audito procedūros.

Teisėtumo požiūriu įvertintas valstybės biudžeto asignavimų poreikio 2010 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti planavimas.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl buhalterinės apskaitos, finansinių ataskaitų ir valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

Audito metu reikšmingų klaidų, teisės aktų pažeidimų ir neatitikimų, galinčių turėti reikšmingos įtakos auditorių nuomonei, nenustatyta. Ministerijos 2009 metų finansinės ir kitos ataskaitos parengtos pagal teisės aktų reikalavimus ir visais reikšmingais atžvilgiais teisingai atspindi visas įvykusias ūkines operacijas ir sąskaitų likučius.

Ministerijoje 2009 metais valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais, jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams reikšmingų neatitikčių Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimams ir neekonomiško valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo atveju nenustatyta.

Atlikus audito procedūras sisteminių tyrimų srityje, reikšmingų klaidų, neatitikimų ir (ar) teisės aktų pažeidimų nenustatyta.

2. Kiti pastebėjimai

2.1. Dėl projekto Nr. VP1-1.1-SADM-05-V-01-001 „Teigiamas Lietuvos ir Lietuvos ekonominių migrantų įvaizdžio formavimas“

Projektas Nr. VP1-1.1-SADM-05-V-01-001 „Teigiamas Lietuvos ir Lietuvos ekonominių migrantų įvaizdžio formavimas“ (toliau – projektas) pradėtas vykdyti 2008 metais. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija su Paramos fondo Europos socialinio fondo agentūra 2008-06-17 sudarė sutartį Nr. D4-330/VP1-1.1-SADM-05-V-01-001. Sutartis 2009 m. kelis kartus patikslinta. Projekto tikslas – skatinti asmenų, išvykusių iš Lietuvos dėl ekonominių priežasčių, sugrįžimą ir jų integraciją į darbo rinką ir vykdyti ekonominės migracijos prevenciją. Jo įgyvendinimui skirta 1 887,2 tūkst. Lt.

Laikotarpiu, kai buvo sudaryta minėta sutartis ir pradėtas įgyvendinti projektas, Lietuvoje pasikeitė ekonominė situacija. Apie blogėjančią padėtį Lietuvos darbo rinkoje ministerija turėjo pakankamai informacijos. Ministerija 2008–2009 m. socialiniame pranešime, vadovaudamasi Statistikos departamento duomenimis, konstatavo, kad 2008 m., prasidėjus ekonominiam nuosmukiui, sumažėjo laisvų darbo vietų, pradėjo augti nedarbo lygis. 2008 m. IV ketvirčio

nedarbas buvo 2 proc. didesnis nei 2008 m. III ketvirtį. Lietuvoje 2009 m. I ketvirtį nedarbo lygis toliau augo. Palyginus su 2008 m. tuo pačiu laikotarpiu nedarbas padidėjo dvigubai. Išliko didelis besikreipiančių į darbo biržas bedarbių skaičius ir ribotos galimybės įsidarbinti.

Projektas baigtas vykdyti 2009 metų III ketvirtį. Jį įgyvendinant panaudota 1 864,2 tūkst. Lt. Didžiausios sumos išleistos sumokėti už paslaugas dviem institucijoms: 692, 0 tūkst. Lt sumokėta Tarptautinės migracijos organizacijos Vilniaus biurui už paslaugą „Darbo mugės Airijoje organizavimas“ ir 498 tūkst. Lt VŠĮ Viešosios politikos ir vadybos institutui už parengtą ataskaitą „Ekonominės migracijos reguliavimo strategijos įgyvendinimo efektyvumo įvertinimas ir pasiūlymų dėl strategijos 2009–2012 m. veiksmų plano parengimas“.

Ministerijos kancleris 2009-08-18 patvirtino Galutinę Europos Socialinio fondo lėšomis finansuojamo projekto įgyvendinimo ataskaitą Nr. 2 apie projekto dalyvius. Pasiiekti rezultatai – projekto veiklose dalyvavo 86 asmenys. Ataskaitos pastabose paaiškinta, kad renginių metu dalyvavusių asmenų skaičius – 416, tačiau anketas užpildė tik 97 dalyviai, iš kurių 11 atsakė ne į visus klausimus. Projekto aprašymo 7 skyriuje „Stebėsenos rodikliai“ nustatyti daug didesni produktų rodikliai – renginiuose dalyvavę asmenys –1850, renginiai – 6 vnt., leidiniai – 2 vnt., suteiktos konsultacijos – 1930 asmenų.

Manome, kad ministerija, siekdama efektyviau panaudoti lėšas, projekto Nr. VP1-1.1-SADM-05-V-01-001 „Teigiamas Lietuvos ir Lietuvos ekonominių migrantų įvaizdžio formavimas“ įgyvendinimo pradžioje turėjo atsižvelgti į blogėjančią padėtį Lietuvos darbo rinkoje ir atsisakyti arba pakeisti kai kurias ekonominės situacijos neatitinkančias projekto įgyvendinimo priemones.

Tai pat atkreipiame dėmesį, kad projekto stebėsenos rodikliai įvykdyti tik iš dalies.

Audito metu įsitikinome, kad yra pateiktos atliktų darbų (suorganizuotų renginių emigrantams, suteiktų konsultacijų, išleistų leidinių, straipsnių Lietuvos ir užsienio spaudoje, atlikto tyrimo „Ekonominės migracijos reguliavimo strategijos įgyvendinimo efektyvumo įvertinimas ir pasiūlymų dėl strategijos 2009–2012 m. veiksmų plano parengimas“) ataskaitos, tačiau, mūsų nuomone, projekto efektyvumas turėtų būti vertinamas ne renginių ir leidinių ar straipsnių apie teigiamą Lietuvos ekonominę situaciją skaičiumi, o kaip įgyvendinti projekto tikslai.

Vykdamas projektą paslaugos buvo pirktos vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu, tačiau manome, kad lėšas, skirtas projektui, buvo galima panaudoti taupiau. Pvz., VŠĮ „Viešosios politikos ir vadybos institutas“ atliko paslaugą „Ekonominės migracijos reguliavimo strategijos įgyvendinimo efektyvumo įvertinimas ir pasiūlymų dėl strategijos 2009–2012 m. veiksmų plano parengimas“. Ministerija iš projekto įgyvendinimui skirtų lėšų už šį darbą sumokėjo 498 tūkst. Lt.

Šią kainą palyginome su ministerijai pavaldžios įstaigos Darbo ir socialinių tyrimų instituto atliekamų tyrimų vidutine kaina. Socialinės apsaugos ir darbo ministras 2009-05-19 įsakymu Nr. A1-331 „Dėl Darbo ir socialinių tyrimų institutui 2009 m. mokslinių tyrimų užduočių patvirtinimo“ patvirtino penkias mokslinių tyrimų užduotis. Joms įgyvendinti 2009 m. patvirtino 331,2 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, t. y. vieno tyrimo vidutinė kaina yra apie 66,2 tūkst. Lt. Tuo tarpu ministerija viešajai įstaigai sumokėjo 7,5 karto daugiau.

Manome, kad ministerija galėjo taupiau naudoti projektui vykdyti skirtas lėšas. Sudarydama mokslinių tyrimų užduotis pavaldžiai įstaigai Darbo ir socialinių tyrimų institutui, turėjo atsižvelgti į projekto įgyvendinimui būtinų tyrimų poreikį.

Audito metu nustatėme, kad dviem ministerijos darbuotojams, dirbusiems įgyvendinant projektą, darbo sutartyse (2008-02-15 Nr. P6-186 ir 2008-06-25 Nr. P6-191), kurių terminas jau pasibaigęs, darbo užmokestis buvo nustatytas absoliučia suma, nesilaikant Vyriausybės³ patvirtintos Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos 1 punkto reikalavimų, kad biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbas apmokamas taikant koeficientus, kurių pagrindu imama Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta bazinė mėnesinė alga (bazinis valandinis atlygis).

2.2. Dėl programos 1.2 „Užimtumo didinimas“ priemonės „Socialinio dialogo Lietuvoje stiprinimo 2007–2011 m. programa“

Ankstesnio valstybinio finansinio (teisėtumo)⁴ audito metu buvo nustatyta, kad išskirtinis ir nuolatinis profesinių sąjungų nacionalinių susivienijimų finansavimas pagal Vyriausybės⁵ patvirtintą Socialinio dialogo Lietuvoje stiprinimo 2007–2011 m. programą (toliau – Socialinio dialogo programa), prieštarauja Lietuvos Konstitucinio Teismo nutarimo 2003-09-30 bylos Nr. 40/01 išaiškinimui.

Trišalės tarybos sekretoriatas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Trišalės tarybos sekretoriatas) 2010-03-04 raštu Nr. S-36 „Dėl 1.2 programos „Užimtumo didinimas“ priemonės „Socialinio dialogo Lietuvoje stiprinimo 2007–2011 m. programa“ įgyvendinimo“ informavo Valstybės kontrolę, kad ministerijos pavedimu Trišalės tarybos sekretoriatas 2009 m. spalio 22 d. surengė Trišalės tarybos darbo santykių nuolatinės komisijos posėdį, kuriame profsąjungų ir darbdavių atstovai atmetė ministerijos Darbo kodekso 45 straipsnio 7 dalies projektą.

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-03 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“.

⁴ Valstybės kontrolės 2009-05-29 ataskaita Nr. FA-P-10-9-67 „Dėl Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“.

⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. liepos 11 d. nutarimas Nr. 729 „Dėl Socialinio dialogo Lietuvoje stiprinimo 2007 – 2011 m. programos patvirtinimo“.

Profesinės sąjungos ir darbdaviai savaip išsprendė organizacijų reprezentatyvumo problemą – 2009 m. kovo 17 d. valstybės finansuojamos profesinės sąjungos ir darbdavių organizacijos pasirašė susitarimą dėl tarpusavio socialinės partnerystės pripažinimo. Juo darbdaviai partneriais pripažįsta tik Lietuvos profesinių sąjungų konfederaciją, Lietuvos darbo federaciją ir Lietuvos profesinę sąjungą „Solidarumas“ (toliau – nacionaliniai profesinių sąjungų susivienijimai) bei jų deleguotus atstovus.

Auditorių nuomone, šis susitarimas yra Lietuvos Respublikos darbo kodekso II dalies VII skyriuje apibrėžtas dvišalės profesinių sąjungų ir darbdavių socialinės partnerystės, o ne trišalės, kurioje dalyvauja ir valstybės institucijos, formos išraiška. Susitarimą pasirašė tik trijų profesinių sąjungų atstovai.

Kurios profesinės sąjungos turi būti remiamos valstybės biudžeto lėšomis, neturėtų būti vien pačių profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų reikalas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės, profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų 2005 m. birželio 13 d. susitarimo dėl trišalio bendradarbiavimo 4.4 punkte nurodyta, kad Vyriausybė įsipareigoja nustatyta tvarka finansiškai remti trišalio bendradarbiavimo ir partnerystės plėtros planuose nustatytas priemones.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės⁶ patvirtintoje Strateginio planavimo metodikoje Socialinio dialogo Lietuvoje stiprinimo 2007–2011 m. programa neatitinka „programos“ ir „tarpinstitucinės“ programos sąvokų, todėl programos lėšų planavimo, skyrimo, naudojimo ir atsiskaitymo už jas tvarka nėra reglamentuota.

Igyvendinant Socialinio dialogo programą, numatyta remti profesinių sąjungų koordinavimo, mokymo ir švietimo centrų steigimą regionuose, mokyti iš socialinių partnerių atstovų sudarytų trišalių ir dvišalių tarybų ir komisijų narius.

Socialinės apsaugos ir darbo ministras 2009-03-31 įsakymu Nr. A1-184 „Dėl Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2009–2011 strateginio plano bei Valstybinės darbo inspekcijos 2009–2011 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ nustatė Socialinio dialogo programos 2009 metų vertinimo kriterijus: regionuose įsteigtų trišalių tarybų skaičius – 4; regionuose įsteigtų profesinių sąjungų koordinacinių centrų skaičius – 7. Apie Socialinio dialogo programos pasiektus rezultatus pateikta informacija ministerijos Vertinimo kriterijų suvestinėje įvykdymo 2010-01-01 ataskaitoje (formoje Nr. B-12). Joje nurodyta, kad regionuose įsteigtų trišalių tarybų skaičius – 2, o regionuose įsteigtų profesinių sąjungų koordinacinių centrų skaičius – 0.

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimas Nr. 827 „Dėl strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“.

Pagal ministerijos programų vertinimo kriterijų suvestinėje įvykdymo 2010-01-01 ataskaitoje pateiktą informaciją darome išvadą, kad Socialinio dialogo programos produkto rodikliai 2009 metais įvykdyti iš dalies.

Socialinio dialogo programai vykdyti 2009 metais patvirtinta 1 445 tūkst. Lt, panaudota 1 441,1 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų.

Skirtos lėšos paskirstytos šiomis sumomis:

- Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijai – 707,5 tūkst. Lt, iš jų darbo užmokesčiui ir įmokoms socialinio draudimo fondui 386 tūkst. Lt;
- Lietuvos darbo federacijai – 353,75 tūkst. Lt, iš jų darbo užmokesčiui ir įmokoms socialinio draudimo fondui 222,1 tūkst. Lt;
- Lietuvos profesinei sąjungai „Solidarumas“ – 353,75 tūkst. Lt, iš jų darbo užmokesčiui ir įmokoms socialinio draudimo fondui 178,1 tūkst. Lt;
- Trišalės tarybos sekretariatui – 30 tūkst. Lt.

Siekdami surinkti pakankamus įrodymus, kaip panaudotos valstybės biudžeto lėšos, skirtos įgyvendinti Socialinio dialogo programą, audito procedūras atlikome Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijoje, Lietuvos darbo federacijoje ir Lietuvos profesinėje sąjungoje „Solidarumas“.

Pagal Vyriausybės nutarimu patvirtintą Socialinio dialogo programos priedą „Socialinio dialogo Lietuvoje stiprinimo 2007–2011 metų programos įgyvendinimo priemonės“ numatyta, kad lėšos darbo užmokesčiui skirtos mokėti socialinio dialogo koordinavimo centrų apskrityse ir savivaldybėse darbuotojams už darbą.

Nuo Socialinio dialogo programos įgyvendinimo pradžios – 2007 metų iki 2009 metų pabaigos įsteigta koordinavimo centrų apskrityse ir savivaldybėse: Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijoje – 10; Lietuvos darbo federacijoje – 5; Lietuvos profesinėje sąjungoje „Solidarumas“ – 11. Iš viso – 26.

Audito metu nustatyta, kad darbo užmokestis iš Socialinio dialogo programai skirtų lėšų 2009 metais buvo mokėtas ne tik koordinavimo centrų apskrityse ir savivaldybėse darbuotojams, bet ir kitiems nacionalinių profesinių sąjungų susivienijimų darbuotojams (žr. lentelę).

Pavadinimas	Įsteigta koordinavimo centrų, vnt.	Valstybės biudžeto lėšos panaudotos darbo užmokesčiui ir įmokoms socialinio draudimo fondui iš viso, tūkst. Lt	iš jų:	
			koordinavimo centrų darbuotojams, tūkst. Lt	kitiems, ne koordinavimo centrų darbuotojams, tūkst. Lt
Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija	10	386,0	105,6	280,4
Lietuvos darbo federacija	5	222,1	81,6	140,5
Lietuvos profesinė sąjunga „Solidarumas“	11	178,1	142,6	35,5
Iš viso:	26	786,2	329,8	456,4
Šaltinis – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija, Lietuvos darbo federacija; Lietuvos profesinėje sąjungoje „Solidarumas“.				

Nacionaliniai profesinių sąjungų susivienijimai 2009 metais valstybės biudžeto lėšas, skirtas mokėti socialinio dialogo koordinavimo centrų apskrityse ir savivaldybėse darbuotojams už darbą, panaudojo ne tik koordinavimo centrų darbuotojams, bet ir kitiems profesinių sąjungų darbuotojams.

Trišalės tarybos sekretoriatas, įgaliotas ministerijos⁷, su nacionaliniais profesinių sąjungų susivienijimais 2008 m. sausio 28 d. pasirašė sutartis „Dėl lėšų skyrimo veiklai ir atsiskaitymo tvarkos“, pagal kurias nacionaliniai profesinių sąjungų susivienijimai išpareigojo Socialinio dialogo programai skirtas lėšas apskaityti kaip biudžeto lėšas ir naudoti tik pagal paskirtį (išlaidų sąmatoje numatytoms išlaidoms). Sutarčių 8 punkte nustatyta, kad nacionaliniai profesinių sąjungų susivienijimai atsako už tikslingą gautų valstybės biudžeto lėšų panaudojimą. Sutartyse nenumatyta valstybės biudžeto lėšų panaudojimo kontrolė.

Auditorių nuomone, ministerija neužtikrino valstybės biudžeto lėšų panaudojimo nacionaliniuose profesinių sąjungų susivienijimuose kontrolės. Ministerija, įgaliodama Trišalės tarybos sekretoriatą įgyvendinti Socialinio dialogo programą ir sudaryti sutartis su nacionaliniais profesinių sąjungų susivienijimais, neįpareigojo Trišalės tarybos sekretoriato vykdyti valstybės biudžeto lėšų panaudojimo kontrolę.

Apie audito metu nustatytas kitas klaidas, neatitikimus, teisės aktų pažeidimus, neturėjusius reikšmingos įtakos auditorių nuomonei, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija informuota Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės raštais: 2010-05-04 Nr. S-(10-10-1200)-894, 2010-05-17 Nr. S-(10-10-1200)-1100.

⁷ Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2008-01-24 įsakymas Nr. A1-30 „Dėl pavidimo Lietuvos Respublikos trišalės tarybos sekretoriatui prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos“.

3. Vidaus kontrolės vertinimas

Atsižvelgiant į audito metu atliktas procedūras, nustatyta, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje vidaus kontrolės sistema sukurta taip, kad užtikrintų pagrindinius jai keliamus tikslus, atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus, yra sukurtos vidaus kontrolės procedūros, vidaus kontrolės sistema veikia patikimai, išskyrus nereikšmingas išimtis, todėl ji vertinama kaip gera.

Rekomendacijos pateiktos prie ataskaitos pridedamame rekomendacijų įgyvendinimo plane (žr. priedą).

1-ojo audito departamento direktorė

Vita Jurkevičienė

Vyriausioji valstybinė auditorė

Gražina Blaškevičienė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“ priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Ei. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
1.	Parengti Socialinio dialogo programos vertinimo kriterijus kiekybine išraiška pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. liepos 11 d. nutarimo Nr. 729 IV skyriuje nustatytus kriterijus.	Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai	Parengti kriterijai	2010 m. IV ketv.
2.	Nustatyti kontrolės procedūras, kurios užtikrintų, kad valstybės biudžeto lėšos, skirtos vykdyti Socialinio dialogo programą, būtų naudojamos pagal paskirtį	Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai	Atlikti programos auditą	2010-09-27 – 2010-10-29
Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:				
Darbo santykių ir apmokėjimo skyriaus vedėjas			Algirdas Bartkevičius	

Plano sudarymo paaiškinimas:

► 4–5 lentelės stulpelius užpildo subjekto, kuriam pateikta rekomendacija, atsakingas atstovas. Nurodomas atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą.